

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Panos Eurooppa-neuvoston kokoukseen 15.—16. kesäkuuta 2006 — Harkinta-aika”

(2006/C 195/17)

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea päätti 15. helmikuuta 2006 työjärjestyksensä 29 artiklan 2 kohdan nojalla antaa lausunnon aiheesta *Panos Eurooppa-neuvoston kokoukseen 15.—16. kesäkuuta 2006 — Harkinta-aika*

ja nimesi työjärjestyksensä 20 artiklan nojalla lausunnon yleisesittelijäksi Henri MALOSSEN.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 17.—18. toukokuuta 2006 pitämässään 427. täysistunnossa (toukokuun 17. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 133 ääntä puolesta ja 1 vastaan 8:n pidättyessä äänestämästä.

1. ETSK suhtautuu myönteisesti neuvoston puheenjohtajavaltion aikomukseen sopia myös harkinta-ajan seuraavista vaiheista sen sijaan, että rajoituttaisiin esittelemään prosessin aikana tehtyjä aloitteita.

2. ETSK toistaa 24. syyskuuta 2003⁽¹⁾ ja 28. lokakuuta 2004⁽²⁾ antamissaan lausunnoissa esittämänsä kannan, jonka mukaan perustuslakisopimus on olennainen väline unionin vastatessa edessään oleviin haasteisiin. Komitea korostaa olevan erityisen tärkeää, että sopimukseen on sisällytetty perusoikeuskirja. Näin unionin toimintaperiaatteet perustuvat kansalaisten oikeuksiin sekä institutionaaliin ja unionin hallintotapaa koskeviin määräyksiin, jotka parantavat unionin näkyvyyttä ja lisäävät sen tehokkuutta.

3. Komitea ottaa niin ikään huomioon 19. tammikuuta 2006 annetun Euroopan parlamentin päätöslauselman ”Pohdintavaihe: Euroopan unionista käytävän keskustelun rakenne, aiheet ja arviointikehys”.

4. ETSK toteaa seuraavaa:

— Puolen vuosisadan mittaiseen Euroopan rakennustyöhön ja sen tuloksiin suhtaudutaan epäilevästi, koska Euroopan yhdentymisen tavoitteista ja päämääristä ei ole selkeää näkemystä eikä niistä ole päästy yhteisymmärrykseen.

— Kansalaiset suhtautuvat epäröiden pikemminkin unionin toimintaan ja nykyisiin politiikkoihin kuin itse perustuslakisopimukseen, jonka innovatiivisuutta ei ole selvitetty riittävästi yleisölle.

— Nizzan sopimuksesta peräisin oleva nykyinen toimielinjärjestelmä ei myöskään ole paras mahdollinen, jotta Euroopan unioni etenisi yhdentymisessään. Nykyiset perussopimukset eivät vastaa nykyaikaisen eurooppalaisen hallintotavan asettamia vaatimuksia, ja ne jättävät ennen kaikkea liian vähän tilaa kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden osallistumiselle kaikilla tasoilla politiikkojen valmisteluprosessiin ja yhteisön päätösten valmisteluun.

— Euroopan komission ja Eurooppa-neuvoston on omilla vastualueillaan tehtävä sopivia ehdotuksia ja pohjustettava sellaista näkemystä Euroopan tulevaisuudesta, joka tarjoaa unionin kansalaisille tulevaisuudennäkymiä ja antaa unionin

politiikoille sisältöä, jotta politiikat vastaisivat unionin väestön odotuksia. ETSK on ilahtunut siitä, että 4. huhtikuuta 2006 tehdyssä Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission toimielintenvälisessä sopimuksessa kauden 2007—2013 rahoitusnäkymien loppusummaa korotettiin Eurooppa-neuvoston alkuperäisestä sopimuksesta. Komitea toteaa kuitenkin, että korotus on edelleen liian pieni, ja pahoittelee syvästi sitä, etteivät rahoitusnäkyvät anna mahdollisuutta sellaisiin talousarviomäärärahoihin, jotka vastaisivat kaikilta osin unionille asetettuja kunnianhimoisia tavoitteita. Komitea viittaa asiasta 15. syyskuuta 2004 antamaansa lausuntoon.⁽³⁾

— Jotta Euroopan viestintästrategia onnistuisi, on ensin

— muodostettava selkeä näkemys Euroopan tulevaisuudesta

— määriteltävä ja toteutettava politiikkoja, jotka tarjoavat kansalaisille todellista lisäarvoa

— lisättävä Euroopan rakennustyön ja sen päämäärien ymmärrettävyyttä ja näkyvyyttä

— demokratoitava entisestään unionin toimintaa ja taatava erityisesti, että kansalaiset voivat osallistua siihen nykyistä paremmin ja että järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan kanssa käydään järjestelmällistä vuoropuhelua.

5. ETSK antaa 15. ja 16. kesäkuuta 2006 pidettävälle Eurooppa-neuvoston kokoukselle seuraavat suositukset:

5.1 Vastuukysymykset

5.1.1 Vastuu siitä, että Euroopan unionin nykyiseen identiteettikriisiin löydetään nopeasti ratkaisu, on olennaisesti jäsenvaltioilla ja siis Eurooppa-neuvostolla. Kesäkuussa 2006 pidettävän huippukokouksen on näin ollen annettava selkeä viesti Euroopan tulevaisuudesta ja raivattava ulospääsytie nykyisestä poliittisesta umpikujasta. ETSK katsoo, että kriisiä ratkaistaessa on säilytettävä perustuslakisopimuksen saavutukset ja siinä saavutettu tasapaino sekä otettava huomioon, että 15 jäsenvaltiota on jo ratifioinut sopimuksen.

⁽¹⁾ Vuonna 2003 kokoontuneelle hallitustenväliselle konferenssille osoitettu lausunto (EUVL C 10, 14.1.2004).

⁽²⁾ Lausunto aiheesta ”Sopimus Euroopan perustuslaista” (EUVL C 120, 20.5.2005).

⁽³⁾ Lausunto aiheesta ”Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille: – Yhteisen tulevaisuuden rakentaminen – Poliittikan haasteet ja rahoitusmahdollisuudet laajentuneessa unionissa 2007—2013” (KOM(2004) 101 lopullinen) (EUVL C 74, 23.3.2005).

5.1.2 Perustuslakisopimuksen IV-443 artiklan 4 kohdan nojalla sopimuksen ratifiointiprosessin epäonnistuminen kahdessa jäsenvaltiossa ei merkitse välttämättä, että sopimus on hylättävä. Näiden epäonnistumisten taustalla olevia syitä ei kuitenkaan tule jättää huomiotta.

5.2 Hallintotavan tehostaminen

5.2.1 Unionin toimielinten, komission, Euroopan parlamentin ja neuvoston, on ennakoitava perustuslakisopimukseen sisältyvät innovatiivisimmat hallintotapaseikat. ETSK kehottaa näin ollen laajentamaan ja vahvistamaan kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden kuulemisprosesseja jo tässä vaiheessa ja järjestämään kuulemisen aina ennen tärkeän lainsäädäntöaloitteen tekemistä. Komitea kehottaa komissiota tarkastelemaan myös kansalaisaloitteen toteuttamisen ehtoja.

5.2.2 Toimielinten olisi hyödynnettävä aiempaa useammin ETSK:n kykyä antaa oma panoksensa unionin politiikkojen sisältöön siten, että komitea antaa valmistelevalle lausuntoja ja tiedonantoja ja osallistuu vaikutustenarviointien laatimiseen.

5.2.3 Komitea aikoo myös tehdä edelleen aloitteita yhdessä mm. jäsenvaltioiden talous- ja sosiaalineuvostojen ja vastaavien elinten kanssa ollakseen ratkaisevalla tavalla mukana unionin toimielinten ja järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan vuoropuhelun ja yhteistoiminnan edistämiseksi ja vakinaistamisessa.

5.2.4 Olisi niin ikään kehitettävä ”toimivan toissijaisuuden” periaatetta antamalla alue- ja paikallisyhteisöille sekä kansalaisyhteiskunnan organisaatioille yhä enemmän vastuuta ”unionin nimissä”, jotta kansalaiset omaksuisivat nopeammin unionin realiteetit. Toissijaisuuden valvonta olisikin ulotettava kattamaan alue- ja paikallisyhteisöjen lisäksi kansalaisyhteiskunnan organisaatiot.

5.3 Yhteisön politiikkojen ja unionin kansalaisuuden sisällön vahvistaminen

5.3.1 Unionin toimielinten on vahvistettava entisestään unionin politiikkojen sisältöä ja osoitettava niiden olevan tehokkaita ja vaikuttavan myönteisesti kansalaisten arkeen: työllisyyteen, liikkuvuuteen, ympäristöön, sosiaaliseen edistykseen, nuorisotoimintaan, yrittäjähengen, syrjinnän ja osattomuuden torjuntaan jne. Toimielinten olisi toteutettava myös vastaisuudessa mittavia eurooppalaisia hankkeita, joiden ansiosta kansalaiset voivat samaistua unioniin (Euroopan laajuiset verkot, avaruuspolitiikka jne.), sekä käynnistettävä uusia hankkeita, kuten eurooppalainen siviilipalvelus ja suurriskien eurooppalainen ennaltaehkäisy- ja hallintajärjestelmä.

5.3.2 Euroopan komission on perustamissopimusten sille antaman roolin ja toimivaltuuksien mukaisesti suunniteltava ja ehdotettava todellisia yhteisiä politiikkoja sellaisille aloille, joilla

eurooppalainen ulottuvuus tuottaa selvästi lisäarvoa (etenkin energia, ympäristö ja tutkimus). Näissä tapauksissa on valittava kaikkein käytännönläheisimmät ratkaisut, jollaisia ovat alasta riippuen EU:n ja jäsenvaltioiden yhteisrahoitus tai tiiviimpi yhteistyö.

5.3.3 Ulkopoliitikassa on Wienissä vuonna 1998 kokoon-tuneen Eurooppa-neuvoston tekemän sitoumuksen mukaisesti niin ikään vahvistettava huomattavasti yhteenkuuluvuutta ja EU:n yhteisvastuuta sen sijaan, että aloitteet ja kannat ovat hajallaan, mikä herättää epäilyjä siitä, haluavatko jäsenvaltiot todella toimia unionin nimissä. Johdonmukainen ja vakuuttava EU:n legitimiin intressien esittely ympäri maailmaa voisi myös vahvistaa huomattavasti kansalaisten uskoa unioniin ja lisätä unionin näkyvyyttä.

5.3.4 Antamalla unionin poliitikoille konkreettisen sisällön komissio ja neuvosto tekevät tarkistetusta Lissabonin strategiasta uskottavan ja avaavat tien vuoden 2010 jälkeisen Eurooppa-hankkeen toteuttamiselle kansalaisten odotusten mukaisesti, kunhan hankkeeseen tällä kertaa myönnetään asetettuja kunnianhimoisia tavoitteita vastaavat todelliset resurssit. Kansalaiset ymmärtävät paremmin perustuslakisopimuksen, jos heille avataan näkymä globaaliin yhteiskuntahankkeeseen, jollaista nykyisin kaivataan.

5.4 Nykyisten sopimusten täysimittainen hyödyntäminen

5.4.1 Komission ja neuvoston ei tulisi odottaa uutta perussopimusta, vaan niiden olisi jo nyt pantava kaikilta osin täytäntöön eräät Nizzan sopimuksen määräykset, kuten tiettyjä sosiaalipolitiikan sekä oikeus- ja sisäasioiden alalla tehtäviä määränemistöpäätöksiä koskevat määräykset.

5.4.2 ETSK suosittelee lisäksi, että komissio ja jäsenvaltiot tekevät unionin talouspolitiikan ohjauksjärjestelmää koskevia uusia aloitteita ja vahvistavat näin jäsenvaltioiden talous- ja finanssipolitiikan koordinoitiprosessia, jotta investointeja alettaisiin jälleen suunnata Lissabonin strategiassa asetettujen tavoitteiden toteuttamiseen. Jo tässä vaiheessa on hyödyllistä lisätä euroryhmän maiden panosta.

5.4.3 Neuvoston on nyt puuttava toimiin, jotka ovat useilla aloilla aikataulustaan jäljessä, riittämättömiä tai jopa puutteellisia. Tällaisia osa-alueita ovat esimerkiksi yhtymien, keskinäisten yhtiöiden ja pienyritysten eurooppalaisen perussäännön laatiminen ja yhteisön patentti. On niin ikään poistettava ripeästi ihmisten, palveluiden ja tavaroiden vapaan liikkuvuuden tiellä vielä olevat esteet. Toiminnan viivästyminen ja puutteellisuus ovat vieneet uskottavuutta unionin toimielimiltä. Ne ovat omiaan edistämään jäsenvaltioiden itsekästä toimintaa ja saamaan jäsenvaltiot uudelleen kilpailemaan keskenään.

5.4.4 Komissiolla on aloiteoikeus ja se valvoo yleistä etua. Jos jotain komission esittämää unionin säädöshanketta ei saada vietyä päätökseen, neuvoston tulisi selittää ja perustella kansalaisille, miksi aloitteen käsittely on juuttunut paikoilleen.

5.5 Luotettavaa ja johdonmukaista tietoa

5.5.1 ETSK kehottaa jäsenvaltioita suunnittelemaan kohdennettuja ja jatkuvia tiedotuskampanjoita Euroopan yhdentymisen saavutuksista ja sen lisäarvosta sekä ottamaan ”Euroopan kansalaistaidon” oppiaineeksi jo ensiasteen opetuksessa. Jotta informaatio olisi uskottavaa eikä sitä pidettäisi propagandana, sen taustavoimiksi on valjastettava kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden muodostamat verkostot ja asetettava tavoitteeksi konkreettinen keskustelu unionin poliitikkojen sisällöstä. Euroopan komissiolla on perusluonteinen rooli myös varmistettaessa, että unionin viestintätoimet ovat johdonmukaisia. Komission olisi sitouduttava nykyistä ponneikkaammin puolustamaan unionin politiikkoja ja mekanismeja eikä vain pysyteltävä neutraalina.

Bryssel 17. toukokuuta 2006.

*Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja
Anne-Marie SIGMUND*

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Ehdotus: Neuvoston päätös jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan suuntaviivoista”

KOM(2006) 32 lopullinen — 2006/0010 (CNC)

(2006/C 195/18)

Neuvosto päätti 10. helmikuuta 2006 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 262 artiklan nojalla pyytää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon edellämäinitusta aiheesta.

Asian valmistelusta vastannut ”työllisyys, sosiaaliasioiden, kansalaisuus” -erityisjaosto antoi lausuntonsa 3. toukokuuta 2006. Esittelijä oli **Wolfgang GREIF**.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 17. ja 18. toukokuuta 2006 pitämässään 427. täysistunnossa (toukokuun 17. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 91 ääntä puolesta 1:n pidättyessä äänestämästä.

1. Komission ehdotus

1.1 Vuoden 2006 alussa komissio esitti neuvostolle päätösehdotuksen jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan suuntaviivoiksi vuodeksi 2006.

Päätösehdotuksen mukaan vuonna 2005 kaudeksi 2005—2008 hyväksytyt suuntaviivoja ei muuteta ja jäsenvaltioille suositellaan, että ne toteuttaisivat työmarkkina- ja työllisyyspolitiikkaansa edelleen suuntaviivoihin sisältyvien painopistealojen mukaisesti.

6. Vauhtia unionin ja sen kansalaisten uudelle sopimukselle

6.1 Allekirjoittaessaan ja ratifioidessaan unionin perussopimukset kaikki jäsenvaltiot ovat sitoutuneet vapaaehtoisesti yhdyntymisprosessiin, jonka perusta on yhä tiiviimmässä Euroopan kansojen muodostamassa unionissa.

6.2 Harkinta-ajan on määrä auttaa löytämään ratkaisu nykyiseen institutionaaliseen pattitilanteeseen, ja sitä on ennen kaikkea hyödynnettävä siten, että edistetään uuden yhteisymmärryksen syntymistä yhdyntymisen päämäärästä ja realistisesta mutta kunnianhimoisesta poliittisesta hankkeesta. Sen ansiosta kansalaiset voivat uneksia Euroopasta, joka todella tuo heille rauhan ja lisää vaurautta ja demokratiaa. EU:n nykyisestä identiteettikriisistä selviytyminen edellyttää välttämättä, että Eurooppa-hanke saadaan jälleen luotettavaksi ja yhdyntymisprosessi legitimiiksi.

1.3 Tällöin jäsenvaltiot joutuvat neuvostossa samalla luopumaan vuoden 2006 osalta mahdollisuudesta tehdä tarvittaessa välttämättömät mukautukset väli vuosina.